

Foto: © Boudewijn Bollmann/Het Beelddepot.

VERSTERKEN UITVOERING AANPAK DAKLOOSHEID: INZICHTEN EN ADVIEZEN

Welke knelpunten ervaren (jonge) mensen die dak- en thuisloos zijn om de basis weer op orde te krijgen? En wat is nodig in de praktijk om hen passende ondersteuning te bieden? In deze factsheet vind je de belangrijkste inzichten en adviezen om knelpunten aan te pakken. Ze zijn aangedragen door acht gemeenten en door mensen die zelf dak- of thuisloos waren.

Eén regisseur voor overzicht

Als jongeren vertellen over dakloos zijn, zeggen ze vaak dat zij door de bomen het bos niet meer zien. Door ingewikkelde procedures en regelgeving en door wachtlijsten lopen zij tegen muren aan om zaken geregeld te krijgen. Niemand is precies op de hoogte van hun hele situatie, niemand voelt zich verantwoordelijk of heeft doorzettingsmacht om hun basis snel op orde te krijgen. Het risico dat de problemen alleen maar erger worden is levensgroot.

Om dit knelpunt aan te pakken zijn in vijf van de acht gemeenten 'jongerenregisseurs' actief. Zij zijn centraal aanspreekpunt en coördineren de benodigde hulp op

alle leefgebieden. Jongeren waarderen de jongerenregisseur vooral vanwege de continuïteit in ondersteuning, het door- en terugverwijzen naar andere organisaties, hun empathisch vermogen en de vertrouwensband die ontstaat.

Briefadres

Iemand die dak- en thuisloos is heeft snel een briefadres nodig. Zonder inschrijving heb je geen recht op een uitkering en sociale voorzieningen en kun je geen zorgverzekering afsluiten of studiefinanciering aanvragen. De meeste gemeenten regelen dit binnen een week. Enkele gemeenten kunnen dit voor jongeren zelfs binnen twee dagen regelen.

VERSTERKEN UITVOERING AANPAK DAKLOOSHEID: INZICHTEN EN ADVIEZEN

Tegelijkertijd komt het in de praktijk nog voor dat een gemeente de jongere toch weigert en doorverwijst naar een andere gemeente. Of dat het regelen van een briefadres pas start na een (lange) wachtperiode en een uitgebreide intake.

Inkomen

Voor mensen die dak- en thuisloos zijn of dit dreigen te worden, is het tijdig ontvangen van een uitkering en/of bijzondere bijstand vaak van groot belang. Vanwege de 'normale' administratieve wachtperiode en daarbovenop de zoekperiode van vier weken, kan het voor jongeren tot 27 jaar wel drie maanden duren voor een uitkering wordt toegekend.

Een deel van de gemeenten heeft de vier weken zoektermijn daarom geschrapt. Gemeenten zijn bereid om hierbij maatwerk in te zetten, maar lopen aan tegen wet- en regelgeving. De gemeenten geven ook aan dat het inkomen van veel jongvolwassenen en met name de uitkering voor 18 tot 21-jarigen, ontoereikend is.

Toegang tot de opvang

De vraag naar opvang is in de acht gemeenten groter dan het aanbod. Ondanks de inspanningen van de gemeenten zijn er mensen waarvoor geen plek is bij de

opvanglocaties. Om wachtlijsten te voorkomen zoeken de gemeenten samenwerking met regiogemeenten. Of zij kijken strikter of mensen van buiten de regio wel voor een opvangplek in aanmerking komen.

De gemeenten melden dat de meeste mensen langer in de opvang blijven omdat ze niet door kunnen stromen. De oplossing ligt daarom niet in het creëren van meer opvangplekken maar in meer doorstroming. Gemeenten moeten creatiever om kunnen gaan met mogelijkheden voor (betaalbare) huisvesting.

De overgang naar een eigen plek

Alleen vanuit een veilige en stabiele basis kunnen mensen werken aan andere problemen. Dit basisprincipe wint steeds meer terrein ten opzichte van het idee dat mensen pas in aanmerking komen als ze bepaald gewenst gedrag laten zien.

Het Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis zet in op de transitie van opvang naar Wonen Eerst. Het Housing First model kan ingezet worden om effectief dakloosheid te bestrijden. Dit model vindt in steeds meer gemeenten ingang, maar vaak nog in kleinschalige projecten. Lees meer op housingfirstnederland.nl.

Meer inzichten en adviezen

De gedeelde kennis en ervaring van de acht gemeenten voor de aanpak van dak- en thuisloosheid, voorbeelden uit de rest van het land en inzichten en adviezen van mensen die zelf dak- of thuisloos waren, staan beschreven op www.movisie.nl/aanpak-dakloosheid

Met dank aan

Deze factsheet is gebaseerd op een praktijktoets in acht gemeenten. Movisie voerde samen met het Jongerenpanel de 3e Kamer en mensen met ervaringskennis vanuit belangenbehartiging 27+ deze praktijktoets uit in de gemeenten Groningen, Vlissingen, Leiden, Enschede, Den Haag, Zwolle, Rotterdam en Haarlem. Dit gebeurde in opdracht van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) in het kader van Nationaal Actieplan Dakloosheid: Eerst een Thuis.

Mei 2024 © Movisie

kennis en aanpak van
sociale vraagstukken

Ministerie van Volksgezondheid
Welzijn en Sport